

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

«С Х В А Л Е Н О»
Вченою радою ЧНУ
ім. Петра Могили

Протокол № 3
«09» 11 2017р.

«З А Т В Е Р Д Ж Е Н О»
Ректор ЧНУ ім. Петра Могили
Л.П.Клименко

2017р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни

Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Статус дисципліни:

Вибіркова

галузі знань: 0306 «Менеджмент і адміністрування»

спеціальності: 6.030601 Менеджмент

Перший проректор

Н.М. Іщенко

В.о. декана факультету економічних
наук

О.Б. Філімонова

В.о. завідувача кафедри менеджменту

О.Ю. Стоян

Розглянуто на засіданні методичної ради факультету
Протокол № 60/1 «07» 11 2017р.

Миколаїв – 2017

ВСТУП

Дисципліна “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності” посідає важливе місце в системі професійної підготовки менеджерів, оскільки оволодіння питаннями методології та методичного інструментарію організації та управління зовнішньоекономічною діяльністю (ЗЕД) дає можливість нарощувати матеріальний та нематеріальний капітал, допомагає приймати виважені управлінські рішення на основі світового досвіду господарювання, що забезпечує розвиток організації (підприємства) в умовах ринкових відносин.

Мета викладання дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» полягає у формуванні у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань і практичних навичок щодо прийняття і виконання управлінських рішень у сфері ЗЕД.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення відносин у сфері зовнішньоекономічної діяльності, принципи, методи та інструментарій менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.

Міждисциплінарні зв’язки: мовне підгрунття – українська мова, англійська мова; економіко-теоретичне підгрунття – політекономія, основи менеджменту, політична економія.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення дисципліни — формування сучасного управлінського мислення, системи знань і практичних навичок прийняття та виконання управлінських рішень у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

1.2. Завданнями викладання курсу «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» є теоретико-практична підготовка студентів для розв’язання конкретних завдань та прийняття управлінських рішень у зовнішньоекономічній діяльності в умовах формування ринкової моделі господарювання, зокрема:

- вироблення навичок розроблення та реалізації стратегічних та тактичних планів у сфері ЗЕД;
- організація ЗЕД;
- здійснення оцінювання та управління ризиками ЗЕД;
- вироблення ефективних управлінських рішень у сфері ЗЕД;
- формування системи інформаційного забезпечення ЗЕД;
- управління транснаціональними компаніями.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основи зовнішньоекономічної діяльності;
- стратегії та форми виходу підприємств на зовнішній ринок;
- правове забезпечення ЗЕД;
- принципи формування зовнішньоекономічних відносин;
- принципи та методи управління ЗЕД підприємства.

вміти:

- застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання щодо організації і функціонування системи зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- використовувати базові інструменти управління організацією, яка здійснює зовнішньоекономічну діяльність;
- розробляти типові організаційні структури підприємства, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність;
- здійснювати дослідження зовнішнього ринку;
- контролювати та оцінювати економічну ефективність ЗЕД підприємства.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Методологічні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД)

Предмет і завдання курсу. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Сутність менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Організаційно-правові основи менеджменту ЗЕД

Основні види зовнішньоекономічної діяльності. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Чинники управління зовнішньоекономічною діяльністю. Організаційна структура управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Тема 3. Стратегічний менеджмент ЗЕД

Стратегія у зовнішньоекономічній діяльності. Вибір стратегічного профілю зовнішньоекономічної діяльності. Стратегічне планування.

Тема 4. Державне регулювання ЗЕД

Роль права і держави. Обмеження влади держави. Суть, мета і принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 5. Митна політика держави та принципи митного регулювання

Митна політика та її основні елементи. Принципи митного регулювання.

Тема 6. Практичні аспекти митної справи

Митний контроль та його місце в системі контролю. Види митного контролю. Форми митного контролю.

Тема 7. Суть і структура зовнішньоекономічного договору купівлі-продажу

Суть і особливості оформлення зовнішньоторгового контракту. Типовий міжнародний контракт купівлі-продажу товарів. Структура і зміст зовнішньоторгового контракту купівлі-продажу товарів.

Тема 8. Валютне регулювання ЗЕД

Валютне регулювання - внутрішня властивість валютного ринку.
Механізм валютного регулювання. Об'єкти валютного регулювання.
Інструменти валютного регулювання.

Тема 9. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод

Роль транспорту в зовнішньоекономічній діяльності підприємства.
Транспортні операції. Організація міжнародних перевезень основними видами транспорту.

Тема 10. Організація зовнішньоекономічних операцій

Зміст поняття "зовнішньоторгова операція", її види. Суть та послідовність здійснення зовнішньоекономічних операцій.

Тема 11. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Ефективність зовнішньоекономічної діяльності: її сутність, теоретичні аспекти визначення. Показники ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Оцінка економічної ефективності ЗЕД підприємства.

3. Рекомендована література

Базова

1. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / І.І. Дахно, В.М.Барановська, В.О.Главник [та ін.]; за ред. І.І.Дахна.— К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 288с.
2. Козик В.В. Зовнішньоекономічні операції та контракти: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 288 с.
3. Маховикова Г.А. Внешнеэкономическая деятельность / Г.А. Маховикова, Е.Е. Павлова. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2009. – 320 с.
- 3.
4. Сухарський, В. С. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: теорія, методологія, практика [Текст] : навч. посіб. (курс лекцій) / В. С. Сухарський, В. В. Сухарський, В. І. Охота. — Тернопіль : Астон, 2005. — 464 с. — 32-50.
5. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент Учебник. — 5-е издание. — М.: Магистр : Инфра-М, 2014. — 576 с.
6. Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб. / Ю.Г. Козак. – К.: ЦУЛ, 2006. – 792 с.

Допоміжна

1. Михайлової Л.І., Юрченка О.Ю., Данько Ю.І., Михайлова А.М. «Міжнародний менеджмент» Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 200 с. Галушка З.І. Стратегічний менеджмент: навч.-метод. посібник /З.І. Галушка, І.Ф.Комарницький. – [2-е вид., доп. та перероб.] - Чернівці: ЧНУ, 2011. – 240 с.
2. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Підручник / За ред. О.А. Кириченка.— К.: Знання, 2005.— 93с
3. Международный менеджмент: Учеб. для вузов / Под ред. С. Э. Пивоварова, Д. И. Баркана, Л. С. Тарасевича, А. И. Майзеля. — СПб.: Питер, 2000. — 624 с.
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від

16.04.1991 № 959-ХП.

5. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Редкол.: ... С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К: Видавничий центр «Академія». Том 2, 2001. – 848с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

При проведенні підсумкового контролю оцінці підлягають теоретичні знання та практичні уміння, яких набули студенти після опанування дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.

Письмова форма підсумкового контролю не є обов'язковою. Під час виконання підсумкового контролю студент може звернутися до викладача з роз'ясненнями змісту завдання. Студентам забороняється списувати, обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати заборонені навчальні засоби. Якщо студент порушує встановлений порядок, то він звільняється від подальшої роботи, а залік оцінюється нулем балів.

Оцінка виставляється відповідно до інтервальної шкали.

5. Засоби діагностики успішності навчання тестування, усне та письмове опитування, виконання індивідуальних та творчих завдань.